

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY DO 1. ROČNÍKU GJK – HUMANITNÍ ČÁST
1. KOLO 2012 – 23.4.

Úkoly 1. – 11. vycházejí z první ukázky přiloženého textu (UKÁZKA Č.1). Přečtěte ho pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene u správné odpovědi. **Otázky označené hvězdičkou mají více správných odpovědí.** Za špatně označenou odpověď u otázky s více odpověďmi ztrácíte body.

1. Na základě přečteného úryvku lze soudit, že : **0 / 1 bod**

- A) Text může být úvodem k eseji o vývoji epičnosti v české literatuře.
- B) Text může být pokusem o analýzu času jako filosofické kategorie.
- C) Text může být úvodem k eseji o povaze totalitní moci.
- D) Text může být obhajovací řečí před soudem.

2. Co se z daného úryvku dovídáme o autorovi a jeho době? **0 / 1 bod**

- A) Autor je realista a dobu přesně analyzuje, aniž by přidával subjektivní soud.
- B) Autor je bystrý pozorovatel a svou dobu líčí především s ironickým nadhledem.
- C) Autor textu objasňuje, kdy a proč ztratil zájem o veškeré dění.
- D) Autor si klade otázku, kdy a proč se v Československu zastavil čas.

3. Jak podle autora souvisí příběh a totalita? Vyberte tvrzení vyplývající z textu. **0 / 1 bod**

- A) Totalita připouští pouze příběh s tajemstvím.
- B) Totalita zavrhuje všechny nepravdivé příběhy.
- C) Totalita nepřipouští platnost více příběhů najednou.
- D) Totalita není logická.

4. Který z následujících významů slova příběh je nejbližší tomu, jež používá autor textu? **0 / 1 bod**

- A) příběh – epický žánr
- B) příběh – vysvětlení světa
- C) příběh – vymyšlená historka
- D) příběh – nepravdivá historka
- E) příběh – vyjádření názoru

5*. Jaké charakteristiky totality vyplývají z textu? **0 / 1 / 2 body**

- A) Totalita nepřipouští nejednoznačnost.
- B) Totalita stojí na subjektivním projevu jedince.
- C) V totalitě nefungují úřady.
- D) Nepřipouští žádné tajemství, a proto nemůže být smysluplná.

6. Autor v ukázce několikrát hovoří o čase - označte tvrzení, které vyplývá z textu: **0 / 1 bod**

- A) Čas se proměnil v předvídatelnou a stále se opakujících řadu událostí.
- B) Čas se zastavil, protože podlehl totalitnímu „nepořádku“.
- C) Autor hovoří o ztrátě paměti; zapomněl, co se vlastně dělo.
- D) Totalita se snaží popírat rituální význam času.

7*. Fakt, „že totalitní moc všechno ví předem, že vlastní úplné vědění“, se zásadním způsobem dotýká člověka žijícího v totalitním režimu. Označte tvrzení, jež podle autora z tohoto faktu vyplývají.

0 / 1 / 2 body

- A) Člověk se musí účastnit pravidelných oslav, svátků a výročí.
- B) Lidský život se mění v řadu předvídatelných a stále se opakujících událostí.
- C) Život člověka přestává být hrou o něco, ztrácí kouzlo a tajemství.
- D) Člověk dokáže předvídat budoucnost.
- E) Člověk propadá „nepořádnosti“ dějin.

8. Označte řádek, který uvádí výrazy, jež nejlépe odpovídají opačnému významu slov *pluralita* (ř.5), *centrálního* (ř.22), *destrukcí* (ř.16).

0 / 1 bod

- A) stejnost, krajního, konstrukcí
- B) monopol, bezvýznamného, vyprávěním
- C) jednoznačnost, marginálního, rozvíjením
- D) jednota, periferního, obnovením

9. Slovo *pseudodějiny* je utvořeno stejnou příponou jako slova *pseudonym* nebo *pseudogotika*. Jaký význam má tato předpona?

0 / 1 bod

- A) nepravý, odvozený
- B) nový, vytvořený
- C) skrytý, falešný
- D) vymyšlený, neexistující

10. Souvětí „*Nikdy předem s určitostí nevíme...*“ (ř.7-9) obsahuje:

0 / 1 bod

- A) 2 věty hlavní a 5 vět vedlejších
- B) 2 věty hlavní a 6 vět vedlejších
- C) 1 větu hlavní a 6 vět vedlejších
- D) 3 věty hlavní a 4 věty vedlejší

11. Věta *...co z výchozí konfrontace vzejde...*(ř.7) je:

0/1bod

- A) vedlejší věta podmětná
- B) vedlejší věta předmětná
- C) vedlejší věta doplňková
- D) vedlejší věta příslovecná způsobová

Úkoly 12. – 19. vycházejí z druhé ukázky přiloženého textu (UKÁZKA Č.2). Přečtěte ho pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene u správné odpovědi. Otázky označené hvězdičkou mají více správných odpovědí. Za špatně označenou odpověď u otázky s více odpověďmi ztrácíte body.

12*. V textu *Příběh a totalita* zmiňuje Václav Havel některé vlastnosti a předpoklady příběhu. Na jejich absenci v totalitním systému upozorňuje i ve svých divadelních hrách. Označte, které ze zmíněných vlastností a předpokladů příběhu chybí v ukázce ze *Zahradní slavnosti*.

0 / 1 / 2 body

- A) logika dialogu
- B) pluralita pravd, subjektů, rozhodování a jednání
- C) střetávání tradic a vášní
- D) dramatický konflikt a názorová konfrontace

13. Co se z ukázky dovídáme o postavě Plzáka? Označte tvrzení, které vyplývá z textu.

0 / 1 bod

- A) Je sečtělý a rozumí umění.
- B) Nevyzná se v umění, ale rozumí technice.
- C) Aktivně se účastní dialogu, s porozuměním reaguje na slova tajemníka a tajemnice.
- D) K účastníkům dialogu má osobní vztah.
- E) K účastníkům dialogu žádný vztah nemá a na to, co říkají, nemá vyhraněný názor.

14. Co se z ukázky dovídáme o postavě Huga? Označte tvrzení, které vyplývá z textu.

0 / 1 bod

- A) Je pasivní svědek dialogu ostatních postav.
- B) Aktivně vstupuje do diskuse o umění a technice, naslouchá názorům tajemníka a tajemnice.
- C) Formou vnitřního monologu rozvíjí myšlenky tajemníka a tajemnice.
- D) Rozřeší spor tajemníka, tajemnice a Plzáka.
- E) Zaujímá k názorům tajemníka a tajemnice kritický postoj.

15. Kdo jsou účastníci zahradní slavnosti? Označte to, co vyplývá z textu.

0 / 1 bod

- A) zahradníci B) spisovatelé a filosofové C) úředníci D) chemici

16*. Divadelní hry Václava Havla patří k žánru tzv. absurdního divadla. Které z následujících charakteristik se podílejí na absurditě. Označte ty charakteristiky, které se vyskytují v ukázce.

0 / 1 / 2 body

- A) V textu chybí scénické poznámky.
B) Jazyk neslouží k charakterizaci postav.
C) Autor používá stylisticky, syntakticky a lexikálně defektní jazyk (vybočení z vazeb, komolení slov, nepřesné významy cizích slov, apod.)
D) Postavy komunikují o vážných problémech, jež mají tragické důsledky.

17. V textu se často opakují stejné repliky. Jakou funkci má toto opakování? Označte to, co vyplývá z textu.

0 / 1 bod

- A) Opakování vede k snadnějšímu zapamatování.
B) Opakování vyjadřuje, že všechny zúčastněné postavy jsou názorově jednotné.
C) Opakování vytváří dojem rituálu.
D) Opakování zdůrazňuje, že jazyk neplní základní komunikační roli a nenese význam.

18. V souvětí *Hned na příští poradě likvidačně metodické sekce navrhnou, abychom se znovu zamysleli o možnostech chemizace likvidační praxe!* (ř. 12-13) se vyskytuje chyba. Najděte ji a vysvětlete, v čem spočívá:

0 / 1 / 2 body

19. Rozhodněte, zda se u následujících přenesených pojmenování v daném kontextu jedná o metaforu, nebo o metonymii.

0 / 1 / 2 body

METAFORA: označení jednoho jevu pojmenováním jevu jiného, přenášení významu na základně vnější (strukturální) podobnosti (*čelo postele, zub pily*). Nepřirovnává něco k něčemu, ale v zájmu nového poznání skutečnosti konfrontuje významy tím, že nahrazuje slovo nebo slovní obrat slovem nebo slovním obratem jiného druhu, z jiné smyslové oblasti, z jiné sféry věcí, jevů a představ

METONYMIE: přenos pojmenování jednoho jevu na jev jiný na základě jejich věcné souvislosti, vnějších nebo vnitřních vztahů (vztah příčiny a účinku, formy a látky, části a celku, věci a jejího místa, přívlastku a jeho nositele) *s tebou je kříž, snědl celý talíř*

- A) pálí vás otázka umění (ř.1)
B) objevy kapitánů vědy (ř. 10)

METAFORA METONYMIE
METAFORA METONYMIE

20. Autorem následujících veršů je Ivan Martin Jirous, básník a přítel Václava Havla. Pozorně si je přečtěte. Autor zařadil tyto básně do sbírky *Magorovy labutí písně*.

*
*Na Mírově jsem makal v kapli.
Když ted'ka po čtvrtý mě lapli,
šoupli mě dělat do kostela
a v klášteře je moje cela.
Ptám se Tě, Pane, vážně zcela,
ač trochu s potlačeným smíchem:
Nechceš mě nakonec mít
mnichem?*

*
*Z téhle noci mě nezachrání
ani kohoutí kokrhání
Modré krajiny tetování
rozezněly se ostrým tónem
Šustí pytlíky s acetone
mlaskají pederastů ústa
Venku za mříží tma je hustá*

*
*Svět se připravuje k střetu,
já v kostele plném skřetů
třímám autogenu plamen.
Je to plamen pekla Pane?
Osvobod' mě od něj. Amen.*

Ze sbírky *MAGOROVY LABUTÍ PÍSNĚ* /Litoměřice, Ostrov, Valtice 1981-1985/

„Labutí píseň“ je přenesené pojmenování, které zde zastupuje pojem:

- A) milostná píseň B) předsmrtná píseň C) náboženská píseň D) zvířecí píseň 0 / 1 bod

21. Vzhledem k motivům, které se v básních objevují, vznikaly tyto básně při autorově pobytu:

- A) ve vězení B) v klášteře C) v přírodě D) v nemocnici

0 / 1 bod

22. Která z následujících charakteristik platí pro Jirousovy verše?

0 / 1 bod

- A) Básně mají pravidelný rytmus, básník využívá řadu biblických motivů a inspiruje se žánrem starozákonního žalmu, v němž člověk v obtížné životní situaci vede duchovní dialog s Bohem.
- B) Básník využívá prostředky lidové poezie a žánr epigramu, krátké satirické básně s výraznou pointou, která má antináboženské a anticírkevní vyznění.
- C) Básník používá metaforický jazyk, odkazuje na řecký žánr elegie, která vyjadřuje smutek a strach ze smrti, zklamání a nostalgickou touhu po něčem, co je navždy ztraceno.
- D) Básník používá nepravidelný rytmus, stylizuje se do buřiče a prostřednictvím alegorických obrazů vyzývá k revoluční vzpouře.

23. Václav Havel i Ivan M. Jirous patřili k tzv. signatářům Charty 77. Co bylo smyslem této skupiny?

0 / 1 bod

- A) Reformní skupina uvnitř komunistické strany, jejíž aktivity iniciovaly „Pražské jaro“.
- B) Občanská iniciativa, která kritizovala politickou a státní moc za nedodržování lidských a občanských práv.
- C) Zakázaná politická strana, která sdružovala intelektuály s antikomunistickým postojem a fungovala jako opozice vůči stávajícímu režimu.
- D) Listina, kterou v roce 1977 podepisovali intelektuálové a umělci na protest proti působení ztroskotanců, samozvanců a dalších protispolečenských živlů.

24. Václav Havel i Ivan M. Jirous byli zapojeni do tzv. undergroundu. V čem spočívá podstata undergroundového hnutí?

0 / 1 bod

- A) Underground je spojen s rockovou hudbou, ale není vázán na určitý umělecký směr. Stojí mimo oficiální kulturu a protestuje proti politickému establishmentu. V Československu působí především v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století. Mezi jeho představitele patří například skupina Plastic People, Svatopluk Karásek nebo Egon Bondy. Většina kulturních akcí probíhala ilegálně.
- B) Hnutí vzešlé ze studentských hnutí na konci 60. let. Jeho stoupenci se okázale odlišují od konzumního způsobu života a jeho hlavní význam spočívá v protestu proti společenským konvencím – životním stylem, oblečením, účesem. Jakékoli umění považují za politické, proto se od uměleckých projevů distancují. Mezi jeho představitele patří například Václav Hrabě nebo Milan Knižák.
- C) Skupina, která se zformovala v západní Evropě z řad emigrantů. Působili především v rádiu Svobodná Evropa. Protest proti politickému zřízení vyjadřovali organizací besed, přednášek a vydáváním exilových časopisů. Mezi její představitele patří např. Milan Kundera, Pavel Tigrid nebo Karel Kryl.
- D) Skupina, jež sdružovala amatérské výtvarníky, hudebníky a spisovatele, kteří působili na pražských periferiích. Hlavní funkcí bylo zprostředkovat evropské umění a kritizovat ekonomickou situaci oficiální a profesionální kultury. Mezi jeho představitele patří například Závěš Kalandra nebo Miki Volek.